arnes

Akademska in raziskovalna mreža Slovenije
Academic and Research Network of Slovenia

register.si

Arnes, Tehnološki park 18
SI-1000 Ljubljana
T +386 1 479 88 33
E info@register.si
www.register.si

Ministrstvo za pravosodje

gp.mp@gov.si

Pripombe in komentarji na Predlog ZVOP-2 (EVA: 2018-2030-0045) z dne 30. 4. 2021

Register .si, ki deluje v okviru ARNES, v nadaljevanju podaja predloge, pripombe in komentarje k Predlogu ZVOP-2.

7. člen

*(1) Osebni podatki se lahko obdelujejo le **in v obsegu**, kadar je to v skladu s pravnimi podlagami za obdelavo osebnih podatkov iz prvega odstavka 6. člena Splošne uredbe.*

Pravne podlage iz 6. člena GDPR ne govorijo o obsegu obdelave – ta je zamejen z načelom minimizacije oziroma omejitvijo namenov. Dodatno se postavlja vprašanje, ali bo še dovoljena obdelava osebnih podatkov, ki že poteka skladno z GDPR in bi s sprejetjem tega zakona postala nezakonita zaradi razlik med GDPR in ZVOP-2.

(3) V javnem sektorju se lahko v skladu s prvim odstavkom tega člena obdelujejo osebni podatki posameznika, ki je podal privolitev za obdelavo svojih osebnih podatkov za enega ali več določenih namenov, če takšno možnost določa zakon, sicer pa na podlagi privolitve, če ne gre za izvrševanje zakonskih pristojnosti, nalog ali oblastnih obveznosti javnega sektorja.

Opažamo, da so iz besedila izpadle obdelave na podlagi pogodbe, zaščite življenjskih interesov ali zakonitega (legitimnega) interesa. Opozarjamo na omejevanje pravnih temeljev glede na (ali celo v nasprotju z) 6. členom GDPR. Mnogoternost pravnih podlag za obdelavo v javnem sektorju je nujna zlasti za mejne primere obdelav, ki potekajo v organizacijah, ki izvršujejo tako javna pooblastila kot tudi zasebno gospodarsko dejavnost (npr. Register .si, ki deluje pri ARNES). Pri teh upravljalcih namreč pogosto ni mogoče razmejiti, ali gre za obdelavo podatkov v okviru izvrševanja javnih pooblastil ali za obdelavo v okviru zasebnega sektorja. V teh primerih so pravne podlage, ki izhajajo iz pogodbe in zakonitega (legitimnega) interesa nujno

register.si
Arnes, Tehnološki park 18
SI-1000 Ljubljana
T +386 1 479 88 33
E info@register.si
www.register.si

potrebne za zagotavljanje storitev (npr. zagotavljanje delovanja sistema domenskih imen (DNS), kar sodi med bistvene storitve po Uredbi o določitvi bistvenih storitev in podrobnejši metodologiji za določitev izvajalcev bistvenih storitev).

(6) Ne glede na določbo prejšnjega odstavka je obdelava osebnega podatka o narodni ali etnični pripadnosti posameznika, na katerega se nanašajo osebni podatki, v javnem sektorju izjemoma dopustna, če to določa zakon, ki določa tudi dajanje privolitve posameznika, na katerega se nanašajo osebni podatki. Z zakonom se obdelavo iz prejšnjega stavka določi za primere, ko je to nujno za odločitev o osebnem stanju ali pravicah posameznika, na katerega se nanašajo posebni podatki.

Vse zapisano izhaja že iz dodatnih pogojev 9. člena GDPR. Obenem ni temelja za posebno obravnavo le dveh vrst posebnih vrst osebnih podatkov (narodna in etnična pripadnost). Ni jasno, zakaj se ta dva podatka varujeta bolj kot podatek o zdravstvenem stanju, spolni usmerjenosti, politični pripadnosti ipd. Opozarjamo še na dikcijo "posebni podatki" v zadnjem odstavku, ki najbrž pomeni dikcijo "posebne vrste osebnih podatkov".

8. člen

Pri obdelavi podatkov v druge namene, kot so bili ti podatki zbrani, je potrebno dodatno vključiti in urediti obdelavo osebnih podatkov v statistične, analitične, raziskovalne namene znotraj upravljavca, ki jo GDPR dopušča (uvodna določba št. 50).

9. člen

(2) Privolitev mladoletne osebe iz prvega odstavka tega člena ne sme biti pogojena s pretiranimi pogoji s strani upravljavca, tako da bi mladoletna oseba morala posredovati več osebnih podatkov, kot je potrebno za namen opravljanja takšne dejavnosti.

Pomen izraza "pretirani pogoji" ni jasen in predlagamo, da se ga pojasni.

11. člen

Za vse obdelave osebnih podatkov, tudi v kazenskih in prekrškovnih postopkih, je potrebno zagotavljati, da se ne obdelujejo nepooblaščeno ali drugače nezakonito razkrivajo in obdelujejo. Člen je nepotreben in kvečjemu daje možnost interpretacije, da to ni vedno potrebno.

register.si
Arnes, Tehnološki park 18
SI-1000 Ljubljana
T +386 1 479 88 33
E info@register.si
www.register.si

15. člen

(2) Kadar se zahtevi, pritožbi, ugovoru ali drugem zahtevku posameznika ne ugodi, se posameznika seznani s pravico do pritožbe pri nadzornemu organu v roku 15 dni od seznanitve z rešitvijo zahtevka, po določbah 57. in 77. člena Splošne uredbe.

Menimo, da bi bilo potrebno obvezati upravljavca, da navede razloge za zavrnitev in tako daje posamezniku možnost, da poda konkretno pritožbo in olajša ter pohitri postopek nadzornega organa, kar bi morali imeti kot cilj učinkovitega izvajanja nadzora. Prav tako je to dobra praksa v odnosu upravljavca do posameznika, katerega podatke obdeluje.

22. člen

(1) Zaradi učinkovitejšega izvajanja 2. oddelka IV. poglavja Splošne uredbe upravljavci in obdelovalci po tem zakonu vodijo dnevnik obdelave, kadar to določa zakon, ali kadar gre za obsežne obdelave posebnih vrst osebnih podatkov ali kadar gre za redno in sistematično spremljanje posameznikov, o naslednjih dejanjih obdelave osebnih podatkov v avtomatiziranih sistemih obdelave osebnih podatkov:

1. *zbiranje;*
2. *spreminjanje;*
3. *vpogled;*
4. *razkritje, vključno s prenosi;*
5. *povezovanje;*
6. *izbris,*
7. *druga dejanja obdelave, ki jih določa zakon.*

Glede na nedorečenost odstavka (1), ki ne določa, katere točno vrste dnevnikov so mišljene v danem primeru, predlagamo dopolnitev, iz katere bo jasno razvidno, da predlagatelj v danem primeru predlaga aplikativne in ne sistemske dnevnike. Predlagamo, da se v 2. odstavek 6. člena to zapiše tudi kot definicija.

(2) Dnevnik obdelave iz prejšnjega odstavka mora za dejanja vpogleda in razkritja osebnih podatkov vsebovati utemeljitev dejanja obdelave, datum in čas obdelave, identifikacijo osebe, ki je izvedla dejanje obdelave, ter identifikacijo uporabnikov osebnih podatkov. Dodatne vsebine dnevnika obdelave določi upravljavec ob upoštevanju ocene učinka ali analize tveganj.

register.si
Arnes, Tehnološki park 18
SI-1000 Ljubljana
T +386 1 479 88 33
E info@register.si
www.register.si

Odstavek (2), v katerem je predlagatelj predvideva, "utemeljitev dejanja obdelave" za vsak vpogled osebnih podatkov. Za ta vpogled smatramo, da pomeni pretirano obremenitev upravljavcev oz. obdelovalcev v primerjavi z morebitnimi pridobitvami (v primeru zlorabe lahko pričakujemo tudi napačne navedbe) in zmanjša učinkovitost obdelave osebnih podatkov. Predlagamo, da utemeljitev dejanja obdelave ni mandatorna, razen v primeru, ko bi to predvidel nek drugi zakon v smislu *lex-specialis* za posamezne vrste obdelav osebnih podatkov (npr. ZPacP, ZInfV) ali bi to bilo utemeljeno z zaznanim povečanim tveganjem. Potrebo po utemeljitvi dejanja obdelave naj torej določi upravljavec ob upoštevanju ocene učinka ali analize tveganj, ali zakonodajalec v posameznem področnem zakonu.

> *(3) Dnevnik obdelave se uporablja le za preverjanje zakonitosti obdelave s strani nadzornega organa ali drugih pristojnih organov, zagotavljanje celovitosti in varnosti osebnih podatkov, sodelovanja s strankami, odpravljanje napak v delovanju informacijskega sistema ter za izvajanje uradnih postopkov, določenih z zakonom.*

Iz odstavka (3) ni razumljivo, ali dikcija "sodelovanje s strankami" pomeni, da je tako vzpostavljen dnevnik tudi nova zbirka osebnih podatkov, za katere posamezniki že po GDPR dobijo pravico do seznanitve. Menimo, da dnevnik ne bi smel imeti statusa zbirke, saj je iz dosedanjih mnenj IPRS izhajalo, da t.i. notranja sledljivost ni predmet pravic posameznika. Dodatno opozarjamo, da bi razumevanje vsakega dnevnika kot zbirke zahtevalo rekurzivno uvedbo sledljivosti za dnevnike dnevnikov ipd.

> *(5) Vsebina dnevnika obdelave se hrani dve leti od zaključka koledarskega leta, v katerem so bila v njih zabeležena dejanja obdelave, če drug zakon ne določa drugače. Kadar so za seznanitev s podatki iz dnevnika določene omejitve iz 18. člena tega zakona, se vsebina dnevnika obdelave hrani dve leti po prenehanju omejitev če drug zakon ne določa drugače.*

V (5) predlagatelj navaja obvezo po hrambi tako zbranega dnevnika na 2 leti. Upravljavci v določenih primerih potrebujejo daljše obdobje hrambe, zato predlagamo, da se v dikciji zapiše, da "se vsebina dnevnika hrani **vsaj** dve leti po prenehanju …". Alternativno se lahko skladno z OZ določi tudi gornjo mejo " in največ 5 let po prenehanju …".

23. člen

Čeprav razumemo in podpiramo namen predlagatelja, da izpostavi večje zbirke na različnih področjih kot kritične, pa generalno v tem členu ugotavljamo, da način morda ni

register.si
Arnes, Tehnološki park 18
SI-1000 Ljubljana
T +386 1 479 88 33
E info@register.si
www.register.si

najprimernejši. Ključno, kar je potrebno upoštevati, je, da predlagana sprememba/dopolnitev tega in naslednjega člena ne sledi splošni premisi GDPR, da morajo biti ukrepi in postopki varstva osebnih podatkov primerni naravi obdelovanih osebnih podatkov ter tveganjem, ki pri tem nastajajo.

Iz člena ni jasno, kaj je sploh namen specifičnega urejanja posebnih zbirk. V skladu z GDPR in določbo glede obvezne izdelave Ocene učinka je jasno, da ob izpolnitvi posamičnih kriterijev, takšne zbirke zahtevajo dodatno mero zagotavljanja varnosti in tajnosti podatkov. Dodatno urejanje tega vprašanja v ZVOP-2 po našem mnenju ni smiselno oziroma ima lahko celo negativne posledice, saj prinaša v zakonodajo zmedo in prostor za različne interpretacije, kar ne pripomore k dodatni zaščiti osebnih podatkov. Nenazadnje gre tudi za posamezne določbe, ki sodijo na področje regulative Zakona o informacijski varnosti in jih je na tem mestu nespametno in nepotrebno naslavljati.

Dodatno menimo, da taksativno in fiksno določanje glede na število posameznikov v zbirki ali zbirkah ne more biti glavno merilo za tveganja pri obdelavi osebnih podatkov (primer: glede na navedbe v členu bi že preprosta anketa, ki v zasebnem sektorju zajame določljive OP več kot 200.000 posameznikov pomenila označitev kot posebne zbirke; natančni lokacijski podatki druge zbirke, ki recimo vsebuje samo podatke o 5.000 posameznikih pa ne bodo tretirani kot zbirka po tem členu) ni primerno.

Menimo, da bi bilo bolje, da zakonodajalec naloži nadzornemu organu ali ministrstvu zadolženemu za internetno varnost, da določi merila, ki bodo odsevala ne samo velikost, ampak tudi vrsto oziroma izraženo tveganje s posamezno vrsto obdelovanih podatkov. Ob tem naj v primeru, če bi kljub temu ostale tudi taksativne omejitve glede števila posameznikov - zakon tudi določi, ali postavljena merila veljajo za vsako posamezno zbirko (kar bi bilo glede na obdelavo različnih vrst zbirk priporočljivo) ali pa je potrebno upoštevati vse zbirke.

24. člen

(1) Kadar bi lahko obdelava osebnih podatkov, ki se v skladu z drugim odstavkom 7. člena tega zakona določa z zakonom, zlasti pa kadar gre za uporabo novih tehnologij ali ob upoštevanju narave, obsega, okoliščin oziroma namena obdelave osebnih podatkov večjega števila posameznikov, na katere se nanašajo osebni podatki, ali povzročila veliko tveganje za človekove pravice in temeljne svoboščine posameznikov, mora ***upravljavec*** *pred*

register.si
Arnes, Tehnološki park 18
SI-1000 Ljubljana
T +386 1 479 88 33
E info@register.si
www.register.si

začetkom obdelave opraviti oceno učinka predvidenih dejanj obdelave na varstvo osebnih podatkov v skladu s 35. členom Splošne uredbe.

Menimo, da mora predlagatelj zakona, ki vključuje zbirke iz 23. člena, predhodno pripraviti oceno učinka v predlogu zakona predvidenih dejanj obdelave osebnih podatkov (DPIA), zato mora že v prvem odstavku predloga biti jasneje definirano, da gre v tem primeru za obveznost predlagatelja/pripravljavca zakona (ki v danem trenutku še ni upravljavec) in ne upravljavcev, ki bi sicer s tem členom po sprejetem predlogu zakona dobili dodatne in po našem mnenju nesorazmerne obveznosti. Obenem je zlasti z vidika urejanja novih tehnologij (npr. AI, blockchain, biometrija) nujno, da se varstvo osebnih podatkov na tem področju uredi zakonsko in ureditev ni prepuščena privatnim ponudnikom teh storitev.

27. člen

Menimo, da izključitev stranske udeležbe vsaj spreminja dosedanjo prakso o stranski udeležbi v inšpekcijskih postopkih ali pa je z njo celo v nasprotju. Postavlja se vprašanje, kako lahko posameznik sploh zavaruje svoje interese, pravice in pravne koristi v postopku pred nadzornim organom.

28. člen

Predlagamo da se v člen o pristojnostih nadzornih organov doda določba, da se pri nadzoru zagotovi zavarovanje podatkov, npr. na način, da mora biti pri pregledu prisoten predstavnik nadzorovanega, da se vsak vpogled dokumentira (tako kot je dnevnik obdelav osebnih podatkov), ipd.

Ukrepi, kot so na primer zapečatenje oz. blokiranje opreme, so za upravljavca lahko nesorazmerni, saj lahko pomenijo pomembno poslovno škodo. Za takšen poseg bi moral nadzorni organ nujno pridobiti odredbo sodišča, hkrati pa nadzor ne sme onemogočiti nemotenega poslovnega procesa upravljavca v delu, ki ni vezan na nadzor nadzorne osebe. Predlagamo tudi, da se opredeli natančneje, kdaj je tak ukrep mogoče izvesti z izključnim ciljem sorazmernosti glede na škodo, ki jo domnevna kršitev povzroča.

34. člen

register.si
Arnes, Tehnološki park 18
SI-1000 Ljubljana
T +386 1 479 88 33
E info@register.si
www.register.si

(1) Odločba v postopku nadzora po določbah tega oddelka poleg sestavin, ki jih določa zakon, ki ureja splošni upravni postopek, vsebuje:

1. ugotovitev o obstoju ali neobstoju zatrjevane kršitve obdelave osebnih podatkov prijavitelja s posebnim položajem v trenutku vložitve prijave;

2. ukrepe, odrejene upravljavcu ali obdelovalcu glede obdelave osebnih podatkov, ki se nanašajo na prijavitelja s posebnim položajem, in rok za njihovo izvedbo;

3. dovoljen obseg pregleda spisa zadeve za prijavitelja s posebnim položajem.

(2) Ne glede na prejšnji odstavek v primerih iz 16. člena tega zakona odločba ne obsega konkretnih razlogov za zavrnitev ali omejitev dostopa, če bi to ogrozilo izvrševanje namena zavrnitve ali omejitve dostopa iz 23. člena Splošne uredbe, ki ga določa zakon. Odločba tudi ne obsega navedb, s katerimi bi se potrdilo ali zanikalo izvajanje ali neizvajanje prikritih preiskovalnih ukrepov iz zakona, ki ureja Slovensko obveščevalno varnostno agencijo ali zakona, ki ureja obrambo.

(3) Konkretne razloge iz prvega stavka prejšnjega odstavka nadzorni organ navede ločeno v prilogi k odločbi. Priloga, opremljena s številko zadeve, datumom in podpisom pristojne uradne osebe, se ne vroča prijavitelju s posebnim položajem.

Ta člen prinaša veliko nejasnosti, saj ureja odločbo v postopku nadzora iz tega oddelka po prijavi prijavitelja s posebnim položajem in v drugem odstavku opredeljuje primere iz 16. člena, ki zajemajo pravice posameznikov. Upravljavci, zlasti tudi ti, ki imajo odgovornosti v skladu z ZInfV, morajo imeti možnost zaščititi podatke pred prijaviteljem s posebnim položajem, kadar bi lahko prišlo do razkrivanja pomembnih informacij in potencialno do škode. Tudi odstavku (3) tega člena bi se lahko izognili v skladu z našim predlogom pri 15. členu, torej da upravljavec navede razloge za zavrnitev izpolnitve pravice posamezniku in doda pravico pritožbe nadzornemu organu.

39. člen

(1) Posredovanje osebnih podatkov, ki ga izvedejo osebe javnega sektorja drugim osebam javnega sektorja ali tretjim osebam, je dovoljeno, če je za posredovanje podana pravna podlaga v skladu s 7. členom tega zakona. Oseba javnega sektorja ali tretja oseba, ki se ji

register.si
Arnes, Tehnološki park 18
SI-1000 Ljubljana
T +386 1 479 88 33
E info@register.si
www.register.si

podatki posredujejo, sme osebne podatke obdelovati samo za namen, za uresničevanje katerega se ji posredujejo.

(2) Posredovanje osebnih podatkov, ki ga izvedejo osebe javnega sektorja pravnim ali fizičnim osebam zasebnega sektorja, je dovoljeno, če je to potrebno za uveljavljanje, izvajanje ali obrambo pravnih zahtevkov ali če je podana pravna podlaga v skladu s 7. členom tega zakona in se je pravna ali fizična oseba zasebnega sektorja do osebe javnega sektorja, ki posreduje podatke, obvezala, da bo podatke obdelovala samo za namen, za uresničevanje katerega se ji posredujejo.

Tudi pri posredovanju osebnih podatkov gre za obdelavo, ki mora imeti pravni temelj. Menimo, da določanje dodatnih pogojev, še posebej različno za javni in zasebni sektor, nima nobenega temelja v GDPR. V vsakem primeru namreč gre za obdelavo, za katero mora obstajati pravni temelj.

40. člen

(1) Osebe zasebnega sektorja posredujejo osebne podatke drugim fizičnim ali pravnim osebam ali osebam javnega sektorja samo na podlagi zahteve iz prvega odstavka 41. člena tega zakona, iz katere izhaja veljavna pravna podlaga za pridobitev podatkov ter utemeljenost zahteve, razen če drug zakon določa drugače.

Dikcija in razlog navajanja "utemeljenost zahteve" naj bo ustrezno pojasnjena. Za obdelavo OP mora biti izpolnjen pravni temelj – ni pa nobenih dodatnih zahtev po razkrivanju "utemeljenosti". Breme dokazovanja zakonitosti bo na pridobitelju podatka. Tisti, ki podatek posreduje, pa se mora prepričati, da ima za to pravni temelj.

(2) Osebe zasebnega sektorja posredujejo osebne podatke osebam javnega sektorja brezplačno, razen če zakon izrecno določa drugače.

Podatke v javnem sektorju smo davkoplačevalci tako rekoč že plačali, nasprotno pa ne velja za primere, ko podatke zasebni sektor posreduje javnemu in torej lahko sklepamo, da gre za dodatno prikrito obdavčitev zasebnega sektorja. Menimo, da bi morala dikcija biti obrnjena in bi bilo navedeno, da "smejo osebe zasebnega sektorja zaračunati manipulativne stroške, razen v primeru, ko zakon izrecno določa brezplačno posredovanje".

register.si
Arnes, Tehnološki park 18
SI-1000 Ljubljana
T +386 1 479 88 33
E info@register.si
www.register.si

41. člen

(1) Zahteva za posredovanje osebnih podatkov vsebuje:

1. podatke o vlagatelju zahteve (za fizično osebo: osebno ime, naslov opravljanja dejavnosti ali naslov stalnega ali začasnega prebivališča; za samostojnega podjetnika posameznika, posameznika, ki samostojno opravlja dejavnost, ter za pravno osebo: naziv oziroma firmo in naslov oziroma sedež in matično številko) ter podpis vlagatelja oziroma pooblaščene osebe;

2. pravno podlago za pridobitev zahtevanih osebnih podatkov;

3. namen obdelave osebnih podatkov oziroma razloge, ki izkazujejo potrebnost in primernost osebnih podatkov za dosego namena pridobitve;

4. predmet in številko ali drugo identifikacijo zadeve, v zvezi s katero so osebni podatki potrebni;

5. vrste osebnih podatkov, ki naj se mu posredujejo,

6. obliko in način pridobitve zahtevanih osebnih podatkov,

7. v primeru zahteve po drugem odstavku 39. člena tega zakona tudi pisno zavezo vlagatelja, da bo podatke obdeloval samo za namen, za uresničevanje katerega se mu posredujejo.

Po našem mnenju gre v primeru zahteve iz alineje 3 in 4 prvega odstavka za pretirano zahtevo, ki od vlagatelja zahteva, da razkriva zaupne informacije, ki sicer niso nujno predmet obdelave osebnih podatkov.

68. člen

(1) Ne glede na prvotni namen obdelave lahko upravljavec osebne podatke, vključno s posebnimi vrstami osebnih podatkov, nadalje obdeluje za znanstvenoraziskovalne, zgodovinskoraziskovalne in statistične namene če:

1. je posameznik, na katerega se osebni podatki nanašajo, za takšno obdelavo podal predhodno pisno privolitev, pri obdelavah za znanstvenoraziskovalne namene pa tudi, če je

register.si

Arnes, Tehnološki park 18
SI-1000 Ljubljana
T +386 1 479 88 33
E info@register.si
www.register.si

podal prehodno pisno privolitev za obdelavo njegovih osebnih podatkov na določenem znanstvenoraziskovalnem področju, ki vključuje tudi namene zadevne raziskave;

2. če nameni takšne nadaljnje obdelave niso nezdružljivi s prvotnim namenom obdelave, ali

3. tako dovoljuje drug zakon.

Predlagamo, da se doda beseda »**ali**« na koncu 1. točke odstavka (1) 68. člena.

Predlagano besedilo 68. člena je glede na določila in usmeritve GDPR veliko bolj omejujoče in ni skladno z določilom 5.člena GDPR, ki jasno določa, da nadaljnja obdelava v namene arhiviranja v javnem interesu, v znanstveno- ali zgodovinsko-raziskovalne namene ali statistične namene v skladu s členom 89(1) ne velja za nezdružljivo s prvotnimi nameni („omejitev namena“).

Prav tako je iz komentarja k predlaganemu členu razumeti, da naj bi tovrstne raziskave lahko opravljale zgolj registrirane znanstveno-raziskovalne organizacije ali registrirani raziskovalci po zakonu, ki ureja raziskovalno in razvojno dejavnost. Tudi takšna omejitev ni skladna z usmeritvami GDPR, ki poudarja, da je potrebno v znanstveno-raziskovalne namene razlagati široko, tako da vključujejo tudi na primer tehnološki razvoj, predstavitvene dejavnosti, temeljne raziskave, uporabne raziskave in zasebno financirane raziskave (uvodna določba 159 GDPR). Z omejitvijo, kot jo določa predlagani člen, bo neutemeljeno oteženo izvajanje raziskav v okviru zasebnega sektorja, ki pa so nujne za gospodarski in konkurenčen razvoj.

Da nadaljnja obdelava v namene arhiviranja v javnem interesu, v znanstveno- ali zgodovinsko-raziskovalne namene ali statistične namene, ni nezdružljiva s prvotnimi nameni, ne glede na subjekt, ki je izvajalec raziskave, jasno izhaja tudi iz Mnenja informacijskega pooblaščenca številka: 07120-1/2021/235 z dne 03.05.2021, pri čemer mora biti takšna raziskava seveda izvedena v skladu s členom 89(1)GDPR.

Besedilo člena mora jasno izražati stališče, da je nadaljnja obdelava v znanstvenoraziskovalne, zgodovinsko-raziskovalne in statistične namene dopustna vsem upravljavcem osebnih podatkov in ni nezdružljiva s prvotnim namenom obdelave, seveda ob pogoju, da so zagotovljeni ustrezni zaščitni ukrepi za pravice in svoboščine posameznika, na katerega se nanašajo osebni podatki. V sami obrazložitvi zakona pa je potrebno za samo nadaljnje razumevanje zakona in njegovo interpretacijo zapisati, da je potrebno pojem ''obdelava v

register.si
Arnes, Tehnološki park 18
SI-1000 Ljubljana
T +386 1 479 88 33
E info@register.si
www.register.si

znanstveno-raziskovalne namene'' razlagati široko, tako da vključuje tudi na primer tehnološki razvoj, predstavitvene dejavnosti, temeljne raziskave, uporabne raziskave in zasebno financirane raziskave (uvodna določba 159 GDPR).

70. člen

Skladno z določbami, ki se nanašajo na znanstveno-raziskovalno dejavnost, ocenjujemo, da bi se tudi arhivska dejavnost morala razlagati široko in zajemati vsa tista dejanja v javnem interesu, ki izpolnjujejo funkcijo arhiviranja osebnih podatkov v primerih, kadar je to smotrno. Primer: Register .si je edini subjekt v Republiki Sloveniji, ki zbira in hrani podatke o registriranih .si domenah. Na ta način je njegova funkcija pravzaprav podobna Zemljiški knjigi. Za namene evidentiranja transakcij z domenami .si bi bilo nujno, da ima Register. si možnost, da trajno arhivira podatke, saj bodo ti v primeru izbrisa nepreklicno izginili in jih ne bo mogoče rekonstruirati.

74. člen

Ker snemanje zvoka lahko predstavlja grob poseg v zasebnost in pravice posameznikov in se zvočni posnetki že s trenutno tehnologijo uporabljajo tudi kot biometrična značilnost posameznika v primeru identifikacije preko telefonov, menimo, da bi sicer moralo biti zvočno snemanje strogo omejeno (vsekakor precej bolj strogo, kot v trenutno predlaganih členih iz poglavja o videonadzoru). Zvočni posnetki (ali zvočno spremljanje) niso ustrezno opredeljeni v danem predlogu zakona, dodatno na tem mestu izpostavljamo probleme, ki izhajajo iz predloga zakona.

(4) Obvestilo iz prejšnjega odstavka poleg informacij iz prvega odstavka 13. člena Splošne uredbe vsebuje naslednje informacije:

1. pisno ali nedvoumno grafično opisano dejstvo, da se izvaja videonadzor;

2. namene obdelave, navedbo upravljavca videonadzornega sistema, telefonsko številko ali naslov elektronske pošte ali spletni naslov za potrebe uveljavljanja pravic posameznika s področja varstva osebnih podatkov;

3. informacije o posebnih vplivih obdelave, zlasti nadaljnje obdelave;

4. kontaktne podatke pooblaščene osebe (telefonska številka ali naslov e-pošte);

register.si
Arnes, Tehnološki park 18
SI-1000 Ljubljana
T +386 1 479 88 33
E info@register.si
www.register.si

5. neobičajne nadaljnje obdelave, kot so prenosi subjektom v tretje države, spremljanje dogajanj v živo, možnost zvočne intervencije v primeru spremljanja dogajanj v živo.

V primeru zvočnega snemanja bi moralo obvestilo vsebovati tudi pisno ali grafično nedvoumno opisano dejstvo, da se poleg slike spremlja tudi zvok v okolici naprave.

(7) Če ni z zakonom drugače določeno, zbirka posnetkov videonadzornega sistema vsebuje posnetek posameznika (slika), datum in čas posnetka. Zbirka posnetkov lahko vsebuje poleg osebnih podatkov iz prejšnjega stavka tudi zvok, če je v tem ali drugem zakonu tako določeno.

Sedmi odstavek dopušča, da se poleg slike, datuma in časa posnetka lahko, če je v tem ali drugem zakonu tako določeno, hrani tudi zvok. Menimo, da predlog dejansko omogoča avdio (zvočno) snemanje, kar do sedaj ni bilo dovoljeno, niti ga ta predlog zakona ne ureja. Res je, da specialni predpis lahko to izrecno dovoli, a tako zapisana norma zdaj brez omejitev to izrecno dovoljuje. Gre za zelo sporno določbo, saj je preko te določbe mogoče "prisluškovati" posameznikom na lokaciji, ki sicer ni v vidnem polju kamere.

Če jo predlagatelj namerava ohraniti, bi bilo nedvomno potrebno zamejiti namen, in natančno določiti, kdaj je to dopustno; dodatno bi moral predlagatelj določiti tudi obvezo o seznanitvi posameznikov z zvočnim (avdio) snemanjem ali spremljanjem na informativnih nalepkah iz 4. odstavka tega člena.

Ob tem poudarjamo, da spremljanje zvoka ob videu pomeni večji poseg v zasebnost posameznika, zato zagovarjamo strožja določila in predlagamo, da se sisteme, ki snemajo/spremljajo zvok določi kot tiste sisteme, za katere je pred uvedbo obvezna DPIA in posvet pri nadzornem organu. Predlagatelju predlagamo, da doda določila, v katerih bo natančneje opredelil pogoje snemanja/spremljanja zvoka ali vsaj odgovornost nadzornega organa, da to uredi z obveznimi mnenji v roku, ki ga zakon postavi.

80. člen

(3) Oseba zasebnega sektorja lahko izvaja biometrične ukrepe tudi v zvezi s svojimi strankami, kadar se na ta način zagotavlja varstvo točnosti njihove identitete in pod pogojem, da to za namene varovanja interesov iz prvega odstavka tega člena določa drug

register.si
Arnes, Tehnološki park 18
SI-1000 Ljubljana
T +386 1 479 88 33
E info@register.si
www.register.si

zakon ali pogodba ali so stranke podale izrecno privolitev, ki je določena v drugem zakonu, pod pogojem, da so biometrični podatki ves čas pod izključno oblastjo stranke.

Opozarjamo, da je možnost določitve uporabe biometrije s pogodbo - pa čeprav zgolj v primeru, ko so biometrični podatki še vedno ves čas pod izključno oblastjo stranke, lahko problematična.

Z izkoriščanjem zgornje dikcije bi banka npr. lahko pogodbeno zahtevala, da uporabnik mobilnega telefona uporabi izključno biometrično prijavo (prstni odtis), kar se - v primeru slabe izvedbe biometrije na uporabnikovem modelu telefona - izkaže kot varnostno in zasebnostno slabša rešitev. V varnostni praksi tako poznamo več primerov, ko so napadalci izkoristili prstne odtise žrtve in z njimi odklepali naprave. Dodatno bi v gornjem primeru banke lahko zahtevale od uporabnikov, da nabavljajo naprave, ki imajo vgrajeno biometrično rešitev in bi s tem nesorazmerno podražila uporabo svojih storitev.

Predlagamo, da se uporaba biometričnih podatkov v javnem sektorju uredi dosledno in da se vgradijo varovalke, ki omogočajo uporabniku nadzor nad uporabo svojih biometričnih podatkov, ustrezne opt-out sisteme in ustrezne mehanizme pritožb uporabnikov.

Splošne pripombe in predlogi zakonodajalcu

Pokrivanje tematike sorodnih zakonov

Register .si primarno ugotavlja, da se v nov Predlog ZVOP-2 poskuša vpeljati materijo, ki bi sodila v druge (bolj ali manj) sorodne zakone (npr. ZInfV, zakonodajo na področju varnostno-obveščevalnih služb, ipd.). ZVOP je namenjen primarno varovanju pravic posameznika in ne varovanju državnih interesov glede informacijske varnosti in pooblastil varnostno-obveščevalnih služb. Pripravljavcu zakona zato predlagamo, da se v predlogu zakona upošteva resnično samo tiste rešitve, ki so neposredno vezane na varstvo osebnih podatkov.

Nepotrebne razmejitve med javnim in zasebnim sektorjem

Skozi celotni predlog zakona menimo, da bi morale biti dolžnosti upravljavcev ali obdelovalcev enake ali vsaj enakovredne, ne glede na to, ali obdelovalec ali upravljavec prihajata iz javnega ali zasebnega sektorja, zato predlagamo, da se pogosto navajanje “iz javnega ali zasebnega sektorja” izbriše in tudi siceršnje ločevanje na javni in zasebni sektor zmanjša na resnično tisti minimum, ki je potreben za ustrezno upravljanje/obdelavo osebnih podatkov.

arnes
Akademska in raziskovalna mreža Slovenije
Academic and Research Network of Slovenia

register.si
Arnes, Tehnološki park 18
SI-1000 Ljubljana
T +386 1 479 88 33
E info@register.si
www.register.si

Neusklajenost ali nejasnost terminov

Skozi besedilo se pojavljajo termini, katerih definicije niso jasne in tudi ne pojasnjene skozi definicije v 2. odstavku 6. člena zakona. Zakonodajalcu predlagamo, da te termine dodatno pojasni skozi 2. odstavek 6. člena, tudi na način, ki bo skladen z že obstoječo zakonodajo (npr. "storitev informacijske družbe").

Primarnost in veljavnost GDPR

V več členih smo zaznali, da predlog zakona predvideva primarnost zakona nad določbami GDPR. Primeri:

1. Člen 1(2) navaja: "*Za vprašanja varstva in obdelave osebnih podatkov, ki jih ne ureja zakon, ki ureja varstvo osebnih podatkov na področju obravnavanja kaznivih dejanj, se uporabljajo določbe tega zakona.*", kar bi lahko razumeli kot, da se GDPR ne uporablja neposredno.

2. V členu 5 je iz opredeljevanja ozemeljske veljavnosti izpadla navedba veljavnosti v skladu z mednarodnim javnim pravom (3(3) člen GDPR).

3. GDPR v 6. členu ne definira obsega obdelave, kot je naveden v predlogu v členu 7(1), kar lahko vnaša dodatno zmedo pri določitvi razmejitve.

Glede na triletno uporabo GDPR in s tem seznanjenost subjektov z materijo predlagamo, da se predlagatelj v zakonu izogne dikcijam, ki bi bile v relaciji z GDPR dvoumne in v največji možni meri upošteva, da je GDPR že uveljavljen med pravnimi subjekti, zaradi česar bi spremembe pomenile dodaten in po našem mnenju nepotreben napor in zmedo za upravljavce.

Pripravila:
Saša Krajnc, pravnica pri Registru .si

Odgovorna oseba:
Barba Povše Golob, vodja Registra .si